

TITLUL I

Organizarea sistemului de învățământ preuniversitar

CAPITOLUL V

Educația incluzivă de calitate pentru toți beneficiarii primari ai educației

SECȚIUNEA a 2-a

Educația specială

Art. 68. -

(1) Educația specială reprezintă forma de educație flexibilă acordată copiilor cu CES, care, din cauza unor dizabilități mintale, psihice, intelectuale și/sau senzoriale, precum și din cauza unor dizabilități fizice, motorii și neuromotorii, tulburări emoționale, de neurodezvoltare, inadaptare socială sau a oricărei alte boli, tulburări sau a unei afecțiuni cronice, genetice, au nevoie de resurse și de sprijin specializat.

(2) Educația specială se desfășoară prin intermediul învățământului special și special integrat și vizează:

a) beneficiarii primari cu CES integrați în învățământul de masă, care urmează curriculumul învățământului de masă;

b) beneficiarii primari cu CES integrați în clase/grupe speciale organizate în învățământul de masă, care urmează curriculumul învățământului de masă sau special;

c) beneficiarii primari cu CES din învățământul special, care urmează curriculumul învățământului special;

d) beneficiarii primari cu CES care necesită perioade de spitalizare mai mari de 4 săptămâni pentru care se organizează "Școala din spital";

e) beneficiarii primari cu CES care, din motive medicale sau din cauza unei dizabilități, sunt nedepasabili, pentru care se organizează școlarizare la domiciliu, pe o perioadă determinată.

(3) Educația specială se asigură începând cu nivelul antepreșcolar până inclusiv la nivelul postliceal, diferențiat, în funcție de cerințele educaționale speciale ale acestora:

a) prin adaptarea curriculumului școlar și completarea, prin intervenție specifică, a procesului de predare-învățare-evaluare;

b) prin activități complementare.

(4) Metodologia-cadru privind acordarea serviciilor educaționale și de asistență beneficiarilor primari cu cerințe educaționale speciale, de stabilire a nivelului de sprijin necesar, precum și de implementare a planului individualizat de servicii se aprobă prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Educației.

(5) Educația beneficiarilor primari cu tulburări specifice de învățare (TSI), dislexie, disgrafie, disortografie, discalculie, este asigurată prin metode psihopedagogice specifice acestei categorii. Metodologia

privind asigurarea suportului necesar pentru elevii cu tulburări specifice de învățare este aprobată prin ordin al ministrului educației.

(6) Evaluarea și diagnosticarea beneficiarilor primari cu tulburări de neurodezvoltare se vor face inclusiv prin aplicarea de teste specifice standardizate pentru fiecare arie de neurodezvoltare evaluată, conform unui protocol național de evaluare complexă, aprobat prin ordin comun al ministrului educației și al ministrului sănătății.

(7) Învățământul special și special integrat este parte integrantă a sistemului național de învățământ din România, este gratuit și este organizat, de regulă, ca învățământ cu frecvență. În funcție de necesitățile locale, acesta se poate organiza și sub alte forme.

(8) Învățământul special și special integrat reprezintă o formă de instruire școlară diferențiată, adaptată, precum și o formă de asistență educațională, socială și medicală complexă, destinată persoanelor cu CES. Învățământul special integrat se organizează în învățământul de masă, prin cuprinderea fiecărui preșcolar și elev cu CES în grupe, clase sau formațiuni de studiu din învățământul de masă.

(9) Tipurile de unități/structuri care oferă servicii prevăzute în prezenta lege, împreună cu modul de organizare a acestora, se stabilesc în conformitate cu regulamentul de organizare și funcționare a educației incluzive, aprobat prin ordin al ministrului educației.

(10) Unitățile de învățământ de masă pot colabora cu facultăți de psihologie acreditate și licee pedagogice, pentru ca studenții și elevii respectivelor facultăți sau licee aflați în practică să asiste elevii cu CES și/sau dizabilități în timpul orelor de curs.

Art. 69. -

(1) În învățământul antepreșcolar, educația specială se organizează sub forma grupelor de intervenție timpurie, pentru copiii cu CES, din cauza unor dizabilități fizice, intelectuale și/sau senzoriale, a unor tulburări emoționale, de neurodezvoltare, inadaptare socială sau a oricărei alte boli, tulburări sau a unei afecțiuni cronice, genetice, asigurându-se terapii specifice de recuperare și compensare, precum și servicii specializate de asistență socială, medicală, psihologică, consiliere psihopedagogică, audiometrie, ortofonie, corelate și potrivite nevoilor educaționale specifice. Modul de organizare, terapiile și serviciile de intervenție timpurie sunt reglementate prin metodologie aprobată prin ordin comun al ministrului educației, al ministrului sănătății și al ministrului familiei, tineretului și egalității de șanse.

(2) În învățământul preuniversitar obligatoriu, începând cu grupa mică din învățământul preșcolar, educația specială se va realiza în baza unui sistem de sprijin pe 4 niveluri, astfel:

a) sprijin special de nivel I - bazal;

b) sprijin special de nivel II - suplimentar;

c) sprijin special de nivel III - intensiv;

d) sprijin special de nivel IV - special.

(3) Sprijinul special de nivel I - bazal - reprezintă o formă de educație specială de care beneficiază preșcolarii/elevii identificați cu CES, inclusiv dizabilități și tulburări specifice de învățare, în urma evaluării complexe, care urmează curriculumul învățământului de masă, în sala de clasă, prin flexibilizarea predării cadrului didactic de la clasă, în unitatea de învățământ, prin acces la instrumente compensatorii/de dispensare și/sau utilizare de tehnologii asistive.

(4) Elevii cu nivel de sprijin I - bazal - beneficiază de asistență psihopedagogică și de intervenții de specialitate din partea echipei multidisciplinare, cu profesori-logopezi, profesori psihopedagogi, profesori kinetoterapeuți, profesori-consilieri școlari, profesori-psihologi școlari, analiști comportamentali, asistenți sociali, după caz, precum și de activități pentru sprijin educațional oferite de către cadre didactice de sprijin și itinerante, în raport cu nevoile acestora, în spații dedicate, inclusiv din centrele școlare de educație incluzivă, din CJRAE/CMBRAE sau din unități de învățământ liceal special.

(5) Sprijinul special de nivel II - suplimentar - reprezintă o formă de educație specială de care beneficiază preșcolarii/elevii identificați cu CES, inclusiv cu dizabilități și tulburări specifice de învățare, inclusiv cei aflați anterior în nivelul de sprijin I - bazal care necesită adaptări curriculare parțiale, activități de suport educațional individualizat sau în grupuri de lucru mici, asigurat de cadre didactice de sprijin, în timpul și în afara orelor de curs, în sala de clasă și/sau în camerele-resursă pentru suport educațional și psihopedagogic și alte spații dedicate, inclusiv din centrele școlare de educație incluzivă, din CJRAE/CMBRAE sau din unități de învățământ special.

(6) Preșcolarii și elevii cu nivel de sprijin II - suplimentar - beneficiază de o reducere a componentei curriculare cu cel mult 20%, flexibilizând programul/orarul școlar pentru a permite activități terapeutice cu specialiștii din partea echipei multidisciplinare, profesori-consilieri școlari, profesori-logopezi, profesori psihopedagogi, profesori kinetoterapeuți, profesori-psihologi școlari, analiști comportamentali, asistenți sociali, după caz, precum și activități pentru sprijin educațional oferite de către cadre didactice de sprijin și itinerante, după caz, în spații dedicate, inclusiv din centrele de educație incluzivă CJRAE/CMBRAE sau de unități de învățământ special. La acest nivel, în funcție de nevoi, preșcolarii/elevii pot beneficia de serviciile unui

asistent personal, ale unui facilitator și ale unui interpret mimico-gestual.

(7) Sprijinul special de nivel III - intensiv - reprezintă o formă de educație specială de care beneficiază preșcolarii/elevii identificați cu cerințe educaționale speciale, inclusiv dizabilități, care urmează:

a) curriculumul pentru învățământul de masă, adaptat pentru toate ariile curriculare, activități de sprijin sporit între 2-4 ore/săptămână, realizate de cadrul didactic de sprijin, și intervenții individualizate specifice, precum și intervenții din partea echipei multidisciplinare de profesori-consilieri școlari, profesori-logopezi, profesori psihopedagogi, profesori kinetoterapeuți, profesori-psihologi școlari, analiști comportamentali, asistenți sociali, după caz, precum și activități pentru sprijin educațional oferite de către cadre didactice de sprijin și itinerante, după caz, în spații dedicate;

b) un curriculum modificat și programe speciale, precum și intervenții individualizate complexe și integrate.

(8) Preșcolarii și elevii cu nivel de sprijin III - intensiv:

a) desfășoară cel mult 70% din activitățile de învățare în spații speciale din cadrul unităților de învățământ preuniversitar, în grupuri reduse, sau în unități de învățământ special, inclusiv în centre școlare de educație incluzivă;

b) participă la activități limitate de educație generală, în funcție de propriul profil.

(9) Sprijinul special de nivel IV - special - reprezintă o formă de educație specială care se desfășoară în unități de învățământ special. Preșcolarii/Elevii desfășoară activități de învățare, terapii educaționale complexe și integrate și terapii specifice din partea

echipei multidisciplinare de profesorilogopezi, profesori psihopedagogi și profesori kinetoterapeuți, implementate de către cadre didactice în unitățile de învățământ special, pentru preșcolarii/elevii cu CES și/sau cu dizabilități ale căror obiective de creștere, dezvoltare sau învățare nu pot fi atinse prin alte măsuri de sprijin educațional incluziv.

(10) CNEI, prin intermediul CJRAE/CMBRAE și DJIP/DMBIP, nominalizează, prin decizie, comisiile responsabile la nivel județean pentru stabilirea nivelului de sprijin necesar, la începutul învățământului obligatoriu sau ori de câte ori este necesar, în baza unei evaluări de specialitate, prin teste standardizate, conform protocolului prevăzut la art. 68 alin. (6).

(11) Componenta comisiei responsabile cu orientarea școlară și profesională a copiilor și tinerilor cu CES, la nivel județean, pentru stabilirea nivelului de sprijin și a serviciilor de intervenție necesare este făcută publică de DJIP/DMBIP anual.

(12) Evaluarea se realizează corespunzător nivelului de vârstă și de școlarizare. În funcție de evoluția preșcolarului/elevului, cadrul didactic care a lucrat cu preșcolarul/elevul în cauză poate transmite comisiei din cadrul CJRAE/CMBRAE propunerea pentru analizarea oportunității emiterii deciziei de orientare sau reorientare între niveluri. Decizia de orientare sau reorientare poate fi reevaluată ori de câte ori este necesar.

(13) Pentru beneficiarii primari identificați cu cerințe educaționale speciale se elaborează de către comisia din cadrul centrului județean de asistență psihopedagogică planul educațional personalizat, care va include și servicii pentru familie, servicii psihologice și servicii de asistență psihopedagogică, servicii de sprijin în învățare, terapii specifice, kinetoterapie, facilitare. Planul educațional personalizat

este un instrument care face parte din portofoliul educațional al elevului. Modelul planului educațional personalizat, modul de întocmire și de monitorizare a acestuia vor fi reglementate prin ordin al ministrului educației.

(14) Fapta personalului didactic, personalului de conducere, îndrumare și control și personalului didactic auxiliar cu atribuții în orientarea beneficiarilor primari, în conformitate cu criteriile prevăzute la art. 67, de a îndeplini activități de orientare către învățământul special în mod abuziv este abatere disciplinară și se sancționează conform prevederilor din titlul III capitolul XIV.

(15) Pentru elevii cu cerințe educaționale speciale se asigură condiții de egalizare de șanse, în funcție de tipul de tulburare/afecțiune/dizabilitate, atât pe parcursul procesului de învățare, cât și la susținerea evaluării naționale, a examenului național de bacalaureat și a examenelor de certificare a competențelor profesionale/calificării, în conformitate cu metodologia aprobată prin ordin al ministrului educației.

(16) În cazuri temeinic justificate, pentru nivelurile de sprijin prevăzute la alin. (2) lit. b) și c), procesul educațional se poate desfășura și în cadrul grupelor/claselor organizate în unitățile de învățământ de masă.

(17) Orientarea/Reorientarea dinspre învățământul special spre învățământul de masă și invers a copilului/elevului cu CES se face cu consultarea părinților/reprezentantului legal ai/al acestuia. Aceștia au dreptul să conteste decizia de orientare/reorientare la DJIP/DMBIP în termen de 45 de zile de la data comunicării deciziei.

Art. 70. -

(1) Educația specială se organizează, în general, în unitatea de învățământ de proximitate a domiciliului elevului. În situația în care tipul de sprijin menționat la art. 69 nu se poate asigura în unitatea de învățământ din proximitatea domiciliului elevului, acestuia i se va atribui un loc la cea mai apropiată unitate de învățământ care asigură sprijinul necesar.

(2) Serviciile de sprijin prevăzute la art. 69 sunt asigurate de către specialiștii din cadrul CJRAE/CMBRAE și din cadrul unităților de învățământ special, care reprezintă centre-resursă pentru educația specială din toate unitățile de învățământ.

(3) În lipsa personalului necesar, directorul unității de învățământ, cu acordul consiliului de administrație, poate achiziționa serviciile necesare îndeplinirii obligațiilor legale, costurile fiind acoperite din finanțarea de bază potrivit dispozițiilor art. 139 alin. (2) lit. c) și alin. (6).

(4) Toate activitățile și serviciile de educație specială, indiferent de nivelul de sprijin, sunt gratuite.

(5) Antepreșcolarii/Preșcolarii/Elevii cu CES, școlarizați în unitățile de învățământ de masă sau în unități de învățământ special, de stat și particulare, inclusiv cei școlarizați în alt județ decât cel de domiciliu, beneficiază, pe perioada anului școlar, de una dintre următoarele forme de sprijin:

a) vouchere educaționale în quantum fix, pentru servicii de sprijin, intervenții psihopedagogice și materiale-suport, de la bugetul de stat, din sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat;

b) asistență socială completă, constând în asigurarea alocației zilnice de hrană, a rechizitelor școlare, a cazarmamentului, a îmbrăcăminții și a încălțăminteii, în quantum egal cu cel pentru copiii aflați în sistemul

de protecție a copilului, precum și de găzduire gratuită în internate din cadrul direcțiilor generale județene/direcției municipiului București de asistență socială și protecția copilului.

(6) Procedura de acordare a voucherelor educaționale pentru servicii de sprijin, intervenții psihopedagogice și materiale de suport se aprobă prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Educației.

(7) Unitățile de învățământ preuniversitar care școlarizează beneficiari primari cu CES pot beneficia și de sprijinul instituțiilor de protecție socială, al altor organisme private autorizate, al persoanelor fizice sau juridice din țară și din străinătate, pentru stimulare, compensare și recuperare.

Art. 71. -

(1) Prin excepție de la prevederile art. 15, durata școlarizării elevilor cu CES poate fi prelungită cu până la 3 ani și se stabilește, în funcție de nevoile individuale, de tipul și nivelul de severitate a dizabilității și a CES, conform metodologiei aprobate prin ordin al ministrului educației.

(2) Educația specială realizată în cadrul învățământului special și special integrat dispune de planuri de învățământ, de programe școlare, de programe de asistență psihopedagogică, de manuale și de metodologii didactice alternative, precum și de metode de evaluare adaptate tipului și nivelului de severitate a dizabilității și aprobate prin ordin al ministrului educației.

(3) Prin excepție de la prevederile art. 139 alin. (2), la calculul finanțării de bază, finanțarea per elev/preșcolar din unitățile de învățământ de masă care beneficiază de nivel de sprijin I-II și, după caz, III se va calcula aplicând la costul standard per elev un coeficient de multiplicare, potrivit dispozițiilor art. 139 alin. (6).

(4) Beneficiarii primari cu CES de nivel I, II, III și IV pot dobândi calificări profesionale corespunzătoare tipului și gradului de dizabilitate, în unitățile de învățământ special și de masă, cu consultarea factorilor locali interesați.

(5) Liceele speciale, inclusiv tehnologice speciale, pot oferi elevului o calificare de nivel 3 sau 4, conform Cadrului național al calificărilor, și acces direct pe piața muncii, în baza unor probe profesionale specifice sau a unui examen de certificare a calificării profesionale.

(6) În vederea obținerii unei calificări și a integrării în viața activă a tinerilor cu cerințe educaționale speciale, Ministerul Educației, împreună cu Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, organizează ateliere protejate, care pot fi oferite și de furnizori publici și privați de servicii sociale acreditați sau întreprinderi sociale. Atelierele protejate pot fi înființate și în unitățile de învățământ special, inclusiv în centrele școlare pentru educație incluzivă.

(7) Ministerul Educației stabilește, în colaborare cu Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și cu alte autorități responsabile, cadrul legal pentru încurajarea și facilitarea accesului și participării pe piața forței de muncă și/sau în învățământul superior a beneficiarilor primari cu CES.